

Vadlīnijas iepirkuma dokumentācijai attiecībā uz apmācības programmu izstrādes, aktualizēšanas un/vai programmu īstenošanas iepirkumiem veselības jomā

Tālākizglītības pasākumu īstenošana ietver ārstniecības personu vajadzībām atbilstošu tālākizglītības programmu izstrādi, programmas saturam atbilstoša apmācības formāta izvēli, apmācītītiesīgu personu piesaisti tālākizglītības programmas īstenošanā un tālākizglītības pasākumu organizēšanu.

Vadlīnijas ir saistošas Veselības ministrijas un padotībā esošo valsts pārvaldes iestāžu apmācību programmu iepirkumiem.

Veselības ministrijas padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādes vadlīnijās minētās rekomendācijas piemēro ciktāl tas atbilst konkrētās iestādes noteiktajai iepirkumu organizācijas kārtībai.

Katram no tālākizglītības pasākumu organizatoriem Latvijā ir būtiska loma ārstniecības personu prasmju attīstībā, nodrošinot ārstniecības personu profesionālās kvalifikācijas pilnveidošanas vajadzībām atbilstošu apmācību. Nozares profesionālās organizācijas kā konkrētas profesijas/ specialitātes galvenā zināšanu, pieredzes un informācijas apmaiņas platforma īsteno profesijai/ specialitātei aktuālos tālākizglītības pasākumus, sniedzot aktuālās zināšanas un organizējot prasmju attīstību, kas pēcāk pielietojamas ārstniecības personu darba vidē. Izglītības iestādes organizē gan teorētisko, gan simulāciju vidē balstītu apmācību, un ārstniecības iestādes nodrošina gan teorētisko, gan simulāciju un klīniskā vidē balstītu apmācību. Ņemot vērā dažādo metožu klāstu, kas ir piemērotas ārstniecības personu profesijai un specialitātei specifisku zināšanu un prasmju pilnveidei, ir būtiski, ka tālākizglītības pasākumi tiek organizēti dažādās apmācības vidēs.

Eiropas Komisijas Strukturālo reformu atbalsta ģenerāldirektorāta atbalstītā projekta Nr.REFORM/SC2021/09 "Par veselības darbaspēka stratēģiju Latvijā" 5.nodevumā secināts, ka:

- pārsvarā ESF iepirkumu dokumentācijā kā obligāta prasība netiek izvirzīta konkrēta mācību formāta nodrošināšana (piemēram, mācības klīniskā vidē, mācības simulāciju vidē), taču norādīts nepieciešamais teorētisko un praktisko nodarbību apjoms;
- lai veicinātu konkurētspēju iepirkumā, zemākās cenas kritērijs motivē tālākizglītības pasākumu organizatorus optimizēt ar mācību organizēšanu saistītās izmaksas, t.sk. mācību formātu, norises vietu u.c.
- apmācītītiesīgu personu piesaiste tālākizglītības pasākumu īstenošanai - neskatoties uz apmācītītiesīgo ārstniecības personu profesionālajām kompetencēm un pieredzi, nereti tām trūkst pedagoģisko prasmju, kā arī trūkst atbalsta mehānismu ārstniecības personu pedagoģisko prasmju pilnveidei. Tāpat šī brīža normatīvajā regulējumā šobrīd nav noteikta kārtība, kādā tiek apstiprināti tālākizglītības pasākumi, kas vērsti uz vispārējo prasmju pilnveidi.

Pastāv virkne ar tālākizglītības pasākumu īstenošanu saistītu aspektu, kurus būtu nepieciešams pilnveidot.

1. Apmācību pakalpojuma plānošana

Tālākizglītības pasākumu plānošanu īsteno saskaņā ar **Apmācību un pieredzes apmaiņas**

pasākumu organizēšanas kārtību¹, kas nosaka:

- prasības Cilvēkresursu apmācību plāna izstrādei un aktualizēšanai;
- prasības apmācību programmas un metodiskā līdzekļa izstrādei;
- apmācāmo atlases nosacījumus un kā veicama apmācāmo piesaiste un viņu atbilstības mērķa grupai pārbaude valsts informācijas sistēmās, un prasības apmācību grupu komplektēšanai, nepieciešamās informācijas uzkrāšanai, apstrādei un iesniegšanai, un apmācību īstenošanai neformālās un formālās izglītības programmās;
- prasības apmācību kvalitātes novērtēšanai un apmeklējuma uzskaiti un kurām apmācībām tās ir piemērojamas;
- pieredzes apmaiņas pasākumu izvērtēšanas kritērijus un dalībnieku atlases procesu pieredzes apmaiņas pasākumiem;
- prasības sniegto pakalpojumu kontrolei;
- prasības sniegtā pakalpojuma izglītības kvalitātes vērtēšanai.

Būtiska loma tālākizglītības pasākumu plānošanā ir nozares **ekspertu darba grupai** Cilvēkresursu plāna izstrādei un aktualizēšanai².

Plānojot tālākizglītības pasākumu iepirkumu, Veselības ministrijas un konkrētās klīniskās jomas eksperti definē:

- 1) **aktuālās apmācību tēmas**, īpaši vērtējot caurviju prasmju apguves nepieciešamību noteiktām ārstniecības personu profesijām
- 2) apmācību **formātu** (t.i. teorētiskā, praktiskā apmācība, apmācība simulāciju vidē, apmācība klīniskā vidē), īpaši veicinot apmācības simulāciju vidē un klīniskā vidē īstenošanu;
- 3) **prasības konkrētām prasmēm vai tēmām**, kas apgūstamas simulāciju vidē un/vai klīniskā vidē,
- 4) **apmācības stundu skaitu**, kas īstenojams simulāciju vidē un/vai klīniskā vidē.

Tālākizglītības ietvaros ārstniecības personām ir būtiski pilnveidot ne tikai profesionālās zināšanas un prasmes, bet arī apgūt vispārējās prasmes, tādējādi nodrošinot kvalitatīvu veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību. Ekspertu darba grupai būtu ieteicams izvērtēt šādu mācību nepieciešamību:

Vispārējās prasmes	Rekomendētais apmācības formāts
Tālākizglītībā: <ul style="list-style-type: none">▶ Digitālā veselība un informācijas tehnoloģijas – apmācība varētu tikt organizēta pēc izvēlētiem moduļiem no rezidentūras sadaļas “Inovatīvas digitālās veselības tehnoloģijas”, kas būtu pielāgota noteiktai apmācāmo mērķauditorijai.▶ Vadība un līderība – komandas darbs, spēja sadarboties starpdisciplinārā komandā, pārvaldīt personīgos un organizatoriskos resursus, pielietot jaunas tehnoloģijas. Šajā	<ul style="list-style-type: none">▶ Šajā apmācības posmā būtiska ir elastība, pielāgojamība un augsts starpdisciplinārais fokuss, tāpēc apmācību var organizēt kvalificētas privātas vai juridiskas personas ievērojot galvenos nosacījumus:▶ apmācību organizatoriem ir jāatbilst VM un nozares

¹ 09.05.2024. IeNA/9 - Apmācību un pieredzes apmaiņas pasākumu organizēšanas kārtība

² 01.02.2024. Nr 01-01.1/19 - Par Cilvēkresursu apmācību konsultatīvās darba grupas izveidi

<p>apmācības posmā kursa saturam ir jāatšķiras atkarībā no apmācāmā amata: individuāla ārstniecības persona, komandas vadītājs, klīnikas/ nodaļas vadītājs, veselības aprūpes iestādes vadītājs. Lai efektīvi vadītu komandu, ir nepieciešama spēja plānot savu un citu darbu, kā arī zināšanas, kā deleģēt un veidot efektīvas profesionālas attiecības ar kolēģiem.</p> <p>► Izglītība un apmācība - ārstniecības personām jābūt apmācītām sniegt atbalstu kolēģiem klīniskajā vidē, neradot subordinācijas/ pārkāpuma gaisotni jauno ārstniecības personu un atbalsta personāla priekšā. Turklāt šī kompetence ir īpaši būtiska ārstniecības personām, kas veic izglītošanas/ pedagoģisko funkciju klīniskajā vidē. Jaunāko ārstniecības personu praktisko iemaņu apguves kvalitāte lielā mērā ir atkarīga no apmācītājiem ārstniecības personu profesionālajām un pedagoģiskajām prasmēm, tāpēc tālākizglītības ietvaros būtu īpaši attīstāmas ārstniecības personu pedagoģiskās prasmes, kas var tikt nodrošinātas no dažādiem resoriem.</p> <p>► Komunikācija – precizitāte, aprūpes mērķu un pacienta gaidu salāgošana, nevēlamas komunikācijas novēršana (citu vainošanas novēršana un izpratnes veicināšana), rakstiska komunikācija par pacientu aprūpi dažādos medijos. Ētikas normu ievērošana ārstniecības personas un pacienta saskarsmē, ekspertu savstarpējā verbālā un neverbālā komunikācija, kopīgu lēmumu pieņemšana, terapeitiskās attiecības ar pacientiem un viņu tuviniekiem, uzticības vairošana ārstniecības personas un pacienta savstarpējās attiecībās. Plašsaziņas līdzekļu, tīmekļa lietojumprogrammu, izpratnes par veselības tēmām un veselības informācijas pieejamības pieaugums būtiski izmaina ārstniecības personu komunikāciju. Ārstniecības personām arvien vairāk nepieciešams skaidri komunicēt par veselības aprūpes jautājumiem, taču vienlaikus arvien vairāk publiski pieejama nepilnīga informācija, nekonkrēti apgalvojumi un pat nepatiesa informācija. Ņemot vērā iepriekš minēto, publiska komunikācija, ētika, kā arī cieņa pret savu profesiju un pacienta tiesībām uz privātumu uzskatāmas par nākotnē būtiskām ārstniecības personām nepieciešamajām vispārējām prasmēm.</p> <p>► Kvalitātes uzlabošana – spēja identificēt un pašam ziņot par nepieciešamajiem profesionālās pilnveides pasākumiem. Šajā ārstniecības personas profesionālās pilnveides posmā spēja reflektēt par sava darba kvalitātes iespējamajiem uzlabojumiem ir īpaši būtiska, lai uzsāktu jaunu ārstniecības standartu, rīku un metožu izmantošanu ikdienas darbā.</p>	<p>ekspertu noteiktajām prasībām;</p> <p>► programmu saturs un pasniedzēju kvalifikācija tiek saskaņota ar VM/ nozares ekspertiem;</p> <p>► pakalpojumu sniedzēja izvēle nevar izkropļot godīgu konkurenci. Apmācība var tikt organizēta e-vidē, hibrīda/ simulāciju mācību vidē.</p>
<p>Izvēles tālākizglītība jaunu prasmju apguvei (pārkvalificēšanās, kvalifikācijas paaugstināšanas nolūkos):</p>	

<p>► Digitālā attēlveidošana un vizualizēšana – terapeitisko un ķirurģisko profilu ārstniecības personu specialitātēm, kas saistītas ar digitālo attēlveidošanu (izņemot radioloģijas profilu, kas pilnībā aptver šo tēmu). Kursam jāietver ievads virtuālajā realitātē, paplašinātajā realitātē un galvenie digitālās veselības aprūpes standarti – DICOM, HL7, PACS. Rekomendētais kursa apjoms ir līdz 120 stundām (precīzu kursa apjomu nosaka nozares eksperti).</p> <p>► Digitālās veselības pamati - apmācība par digitālajiem veselības rīkiem saistībā ar klīnisko praksi, piemēram, kompetencēm izmantot elektronisko veselības ierakstu, klīnisko lēmumu atbalsta rīkus un telemedicīnas risinājumus. Digitālo prasmju kopums ir jāattīsta pamata lietotāja līmenī, lai saprastu, kā tiek vākti, analizēti digitālo rīku izmantotie dati un kā digitālo rīku darbināmie algoritmi izmanto datus informācijas ieguvei. Apgūtajām prasmēm ir jāļauj ārstniecības personām izmantot digitālos rīkus un datus, lai uzlabotu aprūpi un nodrošinātu efektīvu sadarbību ar pacientiem. Rekomendētais kursa apjoms ir līdz 120 stundām (precīzu kursa apjomu nosaka nozares eksperti).</p> <p>► Inovatīvas digitālās veselības tehnoloģijas – pārkvalifikāciju vai tūlītēju kvalifikācijas paaugstināšanu atkarībā no nepieciešamības varētu organizēt pēc izvēlētiem moduļiem no rezidentūras sadaļas “Inovatīvas digitālās veselības tehnoloģijas”, kas būtu pielāgota noteiktai apmācāmo mērķauditorijai.</p> <p>► Tehnoloģiju pārnese un komercializācija – klīnisko ekspertu iesaiste jaunu ideju, inovāciju radīšanā ir būtiska veselības aprūpes kvalitātes un efektivitātes uzlabošanā, jo, izmantojot pieredzi pacientu aprūpē, klīniskos datus, biomedicīnas pētījumu datus un jaunas tehnoloģijas, iespējams radīt inovatīvus risinājumus, kuriem ir potenciāls uzlabot veselības rezultātus, vienlaikus nesot finansiālus ieguvumus. Koncentrēšanās uz medicīnas inženieriju un novatoriskām veselības aprūpes sistēmām, izstrādājot jaunus kursus un formālās izglītības programmas, kļūst par būtisku tendenci medicīnas izglītībā un ārstniecības personu, jo īpaši ārstu prasmju pilnveidē. Ārsti tiek motivēti pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju medicīnas tehnoloģiju izstrādē ar mērķi uzlabot veselības aprūpes rezultātus.</p>	<p>► Mācības klīniskajā vidē</p> <p>► Attālinātas sesijas/hibrīda/simulācijas mācības</p> <p>► Attālinātas sesijas/hibrīda/simulācijas mācības</p> <p>► Klīniskās telpas, kas paredzētas apmācībai, biotehnoloģiju inkubatori/laboratorijas.</p>
---	--

2. Apmācību pakalpojuma iepirkuma dokumentācija

Iepirkuma dokumentāciju izstrādā, ņemot vērā:

- 1) Tālākizglītības pasākumu plānošanas procesā sniegtās nozares ekspertu rekomendācijas;
- 2) Publisko iepirkumu likuma 10. pantā noteikto kārtību.

Lai veicinātu kvalitatīvu un ārstniecības personu vajadzībām atbilstošu publiskā finansējuma finansētu tālākizglītības pasākumu piedāvājumu, iepirkuma dokumentācijā attiecībā uz apmācības programmām paredz vismaz šādas prasības:

Iepirkuma dokumentācija	Prasības
Nolikums un tehniskā specifikācija	Iepirkuma tehnisko specifikāciju izstrādā saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu, ņemot vērā Cilvēkresursu apmācību plāna izstrādei ³ izveidotās darba grupas locekļu viedokli un priekšlikumus par nepieciešamajām mācību tēmām un apmācību formātu noteiktu prasmju apguvei.
Apmācību kvalitātes standarti	Iepirkuma procedūras dokumentos pretendenta kvalifikācijas prasības nosaka saskaņā ar Publisko iepirkumu likumu un sadarbībā ar konkrētās jomas ekspertiem.
Pretendenta kvalifikācijas prasības	Iepirkuma procedūras dokumentos kvalifikācijas prasības pretendentam un speciālistam: 1) atbilst Publisko iepirkumu likuma prasībām attiecībā uz brīvu konkurenci ⁴ ; 2) atbilst paredzamajam pakalpojuma raksturam; Lai nodrošinātu noteiktās pretendentu kvalifikācijas prasības, nolikumā paredz, ka var tikt veidotas piegādātāju apvienības vai piesaistīti apakšuzņēmēji, tādejādi veicinot iespējamu savstarpēju sadarbību starp tālākizglītības organizatoriem. Piegādātāja/pretendenta tehniskās un profesionālās spējas atbilstoši pakalpojuma raksturam, kvantitātei, svarīguma pakāpei un lietojumam pretendents var apliecināt ar informāciju par būtiskākajiem sniegtajiem pakalpojumiem, pievienojot izziņas un atsauksmes ne vairāk kā par trim iepriekšējiem gadiem, norādot laiku un saņēmējus (publiskas vai privātas personas). Ja tas nepieciešams konkurences veicināšanai, pasūtītājs var noteikt garāku pieredzes apliecināšanas termiņu.
Piedāvājuma vērtēšanas kritēriji	Iepirkuma dokumentācijā, nosaka šādas prasības speciālistu izglītībai, kvalifikācijai un darba un izglītošanas pieredzei: - pēdējie 36 mēneši darbs specialitātē; - pieredze ārstniecības personu izglītošanā pēdējo 36 mēnešu laikā.

³ 09.05.2024. VM rīkojums Nr. IeNA/9 [Apmācību un pieredzes apmaiņas pasākumu organizēšanas kārtība](#) un VM 17.06.2024. IeNA/14 "Par grozījumiem Veselības ministrijas 2024. gada 9. maija iekšējā normatīvajā aktā Nr.IeNA/9 "Apmācību un pieredzes apmaiņas pasākumu organizēšanas kārtība"

⁴ Publisko iepirkumu likuma 2. panta 2. punkts

Piedāvājuma izvēles kritēriji	Atbilstoši Publisko iepirkumu likuma 51. panta ceturtajai daļai pasūtītājs piedāvājumu salīdzināšanai vērtē: <ul style="list-style-type: none">- piedāvājuma cenu;- iesniegtās iepirkuma dokumentācijas kvalitāti.
-------------------------------	---